

ผลกระทบของนโยบายการแทรกแซงราคาและเขตเสรีการค้าต่อยางพารา:
กรณีศึกษาประเทศไทย

IMPACT OF PRICE INTERVENTION POLICY AND FREE TRADE AREA ON RUBBER:
A CASE STUDY OF THAILAND

ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์¹ และอัจฉราภรณ์ นันทาเวียง²
Thanapan Laiprakobsup¹ and Atcharaporn Nantavieng²

¹คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

¹Faculty of Political Science, Chulalongkorn University

²Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration

บทคัดย่อ

ยางพาราเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย รัฐบาลให้ความสำคัญกับยางพาราด้วยการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพารามาตลอด บทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินนโยบายแทรกแซงราคาต่อการส่งออกยางพาราและราคายางพารา นอกจากนี้ บทความนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยระดับระหว่างประเทศ (การเปิดเขตเสรีการค้าอาเซียนและการร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา) ต่อการส่งออกและราคายางพารา ผลการศึกษาพบว่า นโยบายแทรกแซงราคายางพาราไปสู่การเพิ่มขึ้นของปริมาณการส่งออกยางพารา ในขณะที่การเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนนำไปสู่การลดลงของปริมาณการส่งออกยางพารา ส่วนนโยบายการแทรกแซงราคาและการเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนไม่มีผลกระทบต่อราคายางพาราภายในประเทศ ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายแทรกแซงราคายางพารา กำหนดและดำเนินนโยบายที่ป้องกันผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนต่อราคายางพารา

คำสำคัญ: ยางพารา การดำเนินนโยบาย นโยบายแทรกแซงราคา ประเทศไทย ความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา เขตเสรีทางการค้าอาเซียน

Abstract

Rubber is the one of the most important agricultural commodities of Thailand. The government has put a significance on the sector by always implementing a price intervention policy. This paper was aimed to examine the impact of price intervention policy implementation on rubber exports and rubber price. Moreover, it was aimed to examine the impact of international-level factors (ASEAN Free Trade Area and cooperation of rubber-exporting countries) on the rubber exports and rubber price. The findings showed that the price intervention policy led to increase of rubber export volumes. Meanwhile, the price intervention policy led to decrease of rubber export volumes. The price intervention policy and ASEAN Free Trade Area did not have a significant impact on the rubber price. Therefore, the government should pay attention on implementing the price intervention policy, and it should give a significance on implementing the price intervention policy, and it should formulate and implement policies that can prevent an impact of ASEAN Free Trade Area on the rubber sector.

Keywords: Rubber, Policy Implementation, Price Intervention Policy, Thailand, Cooperation of Rubber-Exporting Countries, ASEAN Free Trade Area

บทนำ

หนึ่งในนโยบายที่รัฐบาลมักจะใช้ในการแก้ไขปัญหายางพารา คือ การแทรกแซงตลาดยางพารา (Rubber Market Intervention) แต่งานวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ที่เกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดของรัฐบาลต่อภาคยางพาราในระดับส่งออกและระดับราคาภายในประเทศ มีอยู่อย่างจำกัด ปัญหาสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้คือ งานวิจัยในอดีตยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และอธิบายผลกระทบของปัจจัยภายใน (ซึ่งในที่นี้คือการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาด) กับปัจจัยภายนอก (ซึ่งในที่นี้คือ การเปิดเสรีการค้าอาเซียนกับการร่วมมือกันระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา) ต่อภาคยางพาราในระดับต่างๆ อย่างเป็นระบบ หากมีตัวแบบการวิเคราะห์ มีการอธิบายผลกระทบของปัจจัยต่างๆ อย่างเป็นระบบ จะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถหาแนวทางช่วยพัฒนาภาคยางพาราเพื่อเตรียมรับความผันผวนของตลาดโลกและการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นจากข้อตกลง

ของประชาคมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อย่างเช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบผลกระทบของนโยบายการแทรกแซงราคาที่มีต่อการส่งออกและราคายางพารา
2. เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการเปิดเขตเสรีทางการค้าอาเซียนและความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพาราต่อการส่งออกและราคายางพารา
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับยางพารา

นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อยางพาราในประเทศไทย

รัฐบาลมีการแทรกแซงราคายางพารา โดยผ่านการอุดหนุนราคายางพาราแต่ราคายางพาราก็ยังไม่ดีขึ้น ประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ได้จัดตั้งสภา

ความร่วมมือด้านยางพารา (ITRC) และองค์การความร่วมมือด้านยางพาราแห่งชาติ (NTRC) เพื่อควบคุมราคาส่งออกด้วยการจำกัดปริมาณการส่งออกของแต่ละประเทศ และในปีเดียวกันนั้นก็ได้จัดตั้งบริษัทร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ (IRCo) มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ไทย ณ สถาบันวิจัยยาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งสภาความร่วมมือทั้งสามประเทศได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันในการลดการผลิตยางพาราลง 4 เปอร์เซ็นต์ และควบคุม 10 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการส่งออก แต่เมื่อปี พ.ศ. 2546 ราคายางพาราในตลาดโลกมีการขยับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว กลับไม่มีประเทศใดปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว จนเมื่อปี พ.ศ. 2551 เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา ทำให้ประเทศไทยต้องมีการกระตุ้นเศรษฐกิจและพลิกฟื้นราคาของยางพารา โดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 เห็นชอบให้กระทรวงการคลังและสำนักงบประมาณพิจารณาแหล่งเงินเพื่อใช้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์รับซื้อผลผลิตยางพาราและจำหน่ายปัจจัยการผลิตด้านยางพาราให้กับเกษตรกร และให้สร้างโรงงานแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยให้ผลิตเป็นยางแท่ง STR 20 ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพื่อเพิ่มมูลค่า ทำให้ในปี พ.ศ. 2553 ราคาของยางพาราขึ้นไปอยู่ที่ 130.96 บาทต่อกิโลกรัม นอกจากนี้ปลายปีมีการปรับขึ้นเงินสงเคราะห์ (CESS) ของรัฐบาล ทำให้มีต้นทุนในการส่งออกสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านและเสียตลาดบางส่วนให้กับอินโดนีเซียและเวียดนาม ราคาของยางพาราจึงเริ่มปรับตัวลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2555 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ได้เสนอเงินในการโค่นต้นยางให้กับเกษตรกรจำนวน 26,000 บาทต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลได้อนุมัติเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพยางพาราผ่านโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพยางพารา ซึ่งขัดกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ดำเนินนโยบายการจำกัดการส่งออกยางพารา เพราะรัฐบาลต้องการที่จะส่งเสริมการส่งออก ทำให้เหลืออย่างค้ำสต็อกในประเทศอีกกว่า 85 เปอร์เซ็นต์ ภายใต้

งบประมาณที่จำกัด ซึ่งส่งผลสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

บททวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยางพารา

การแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรของรัฐบาลสามารถแบ่งออกเป็นสองรูปแบบตามวงจรของตลาดสินค้าเกษตร (Laiprakobsup, 2014) รูปแบบแรก การแทรกแซงในระดับการผลิตของเกษตรกร (Farm-Gate) เน้นการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้ เช่น การประกันราคาขั้นต่ำและการแทรกแซงปัจจัยการผลิต เช่น จัดหาปุ๋ยราคาถูก วัตถุประสงค์ของการแทรกแซงในระดับการผลิตเน้นการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นหลัก ดังนั้นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการแทรกแซงเป็นเกษตรกร ส่วนรูปแบบที่สองคือ การแทรกแซงในระดับการส่งออก ซึ่งเน้นการแทรกแซงผ่านเครื่องมือทางการคลัง เช่น ภาษีและธรรมเนียมการนำเข้าและส่งออก และมาตรการการอุดหนุนทางการเงินแก่ผู้ส่งออก (Krueger, 1991) การแทรกแซงดังกล่าวเน้นการช่วยเหลือผู้ส่งออกโดยการทำให้ราคาสินค้าเกษตรในประเทศต่ำลงและสินค้าเกษตรนำเข้าราคาสูงขึ้น ดังนั้นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการแทรกแซงระดับนี้คือ ผู้ส่งออกและอุตสาหกรรมยางพารา ราคาสินค้าเกษตรในประเทศที่ต่ำลงทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการแทรกแซงดังกล่าว

ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการแทรกแซงนโยบายของรัฐบาลที่มีผลต่อราคาของยางพารามักเกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวโน้มและทิศทางของสินค้าเกษตร อันเป็นการเปรียบเทียบกับพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นและเน้นการศึกษาผลกระทบของสภาพตลาดต่อทิศทางสินค้าเกษตรที่ขึ้นอยู่กับการทำข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งเป็นการศึกษาอุปสงค์และอุปทานของตลาด

งานวิจัยบางชิ้นเน้นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน เช่น ปวีณา พันธุ์กล้า (2551) ศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตและตลาดมันสำปะหลังของไทยและจีน โดยวิเคราะห์ผ่านราคามันเส้นระหว่างตลาดท้องถิ่น ตลาดชายฝั่งและ

ตลาดส่งออกก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า ASEAN-China โดยพบว่า มันสำปะหลังในประเทศที่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) ทำให้ราคาที่เกษตรกรได้รับและราคาที่พ่อค้าขายส่งมีราคาเพิ่มขึ้นกว่าก่อนมี FTA และเสนอให้รัฐบาลกำหนดโควตาการส่งออก เพราะหากใช้นโยบายแทรกแซงราคาก็จะต้องพิจารณาถึงตลาดในการส่งออกเพราะจะส่งผลถึงการกำหนดราคาที่มาด้วย โดยนโยบายแทรกแซงของรัฐบาลนั้นจะต้องทำควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของตลาดภายในประเทศ เพื่อลดการพึ่งพาทลาดส่งออก

ส่วนงานวิจัยของนลินี ประทุม (2550) ได้ศึกษาสถานการณ์การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังผ่านความเคลื่อนไหวของมูลค่าการส่งออก จากข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ. 2540-2549 มาพยากรณ์มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผ่านเครื่องมือทฤษฎีการวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Times Series data) ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับการศึกษาแนวโน้มการส่งออกยางพาราของประเทศไทยที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา โดยพบว่า แนวโน้มของมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลตอบแทนของราคายางพารา Sang (2555) ก็ได้พบว่าปริมาณการค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ในตลาดโลก

ในขณะที่ปัญญธิดา ศรีเขียวใส (2554) พบว่าความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของราคายางพาราของประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งนักลงทุนหรือผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางพาราควรตระหนักถึงความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นหากทำการลงทุนหรือทำธุรกิจ เพราะหากมีความผันผวนเกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่ง อีกสองประเทศก็จะมี การส่งผ่านความผันผวนระหว่างกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนควรติดตามข้อมูลอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูล

ให้กับเกษตรกร นักลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงสถานการณ์อย่างทันทั่วทั้งที่ เพื่อสามารถคาดคะเนถึงความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดอยู่สองประการ ประการแรก งานวิจัยที่ผ่านมาจะไม่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพาราต่อภาคยางพาราในระดับต่างๆ ในเชิงประจักษ์ กล่าวคือ งานวิจัยในอดีตเน้นการวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินนโยบายต่อภาคยางพาราในเชิงพรรณนาแต่ไม่ได้เน้นการวิเคราะห์ว่าการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพารามีผลต่อภาคยางพาราระดับส่งออกและระดับภายในประเทศอย่างไร ทำให้เราไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่านโยบายของรัฐบาลมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประการที่สอง งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ให้ความสำคัญปัจจัยในระดับระหว่างประเทศซึ่งมีผลกระทบต่อภาคสินค้าเกษตรในระดับต่างๆ ทำให้ยังไม่มีกรอบวิจัยที่เป็นระบบและเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยระหว่างประเทศ (เช่น การเปิดเสรีทางการค้าและการร่วมมือระหว่างประเทศผู้ผลิต) กับภาคสินค้าเกษตรในระดับต่างๆ

ดังนั้นจากผลการวิจัยของงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยสนใจที่จะตรวจสอบว่าการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพารามีผลกระทบต่อ การส่งออกและราคายางพารา ในด้านหนึ่ง การดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดมีผลกระทบต่อภาคยางพาราเพราะการอุดหนุนของรัฐบาลสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรได้เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และกระตุ้นภาคเอกชนให้เพิ่มการส่งออกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดอาจจะไม่มีผลกระทบต่อภาคยางพาราในระยะยาวเนื่องจากการดำเนินนโยบายแทรกแซง เช่น การประกันราคาเป็นการดำเนินนโยบายระยะสั้นซึ่งอาจจะทำให้ราคาสูงขึ้นในระยะสั้นๆ แต่ราคาอาจจะตกลงไปตามกลไกราคาในตลาดโลกในระยะยาว

นอกจากนี้ผู้วิจัยมีข้อโต้แย้งว่าการเปิดการค้าเสรี

มีผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรเนื่องจากรัฐบาลจำเป็นที่จะต้องยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เช่น การเก็บภาษีสินค้าเกษตรส่งออก การเก็บภาษีปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องจักรเก็บเกี่ยว ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช การจำกัดโควตาเพื่อการส่งออก หรือการเก็บค่าธรรมเนียม การดำเนินธุรกิจการเกษตร การดำเนินนโยบายกีดกันทางการค้าในลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทางลบต่อราคาผลผลิตที่เกษตรกรจะได้รับ ประการแรก การเก็บภาษีสินค้าเกษตรส่งออกส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในแง่มุมมองของการขายสินค้าได้ในราคาที่ไม่ดีหรือไม่เป็นไปตามกลไกราคา เมื่อรัฐบาลดำเนินการเก็บภาษีกับธุรกิจส่งออก ธุรกิจส่งออกต้อง “ส่งผ่านภาระทางภาษี (Tax burden transfer)” ให้กับเกษตรกรด้วยการกดราคารับซื้อจากเกษตรกร (Krueger, 1991) กล่าวอีกนัยหนึ่ง รัฐบาลกำลังเก็บภาษีจากเกษตรกรในทางอ้อม ประการที่สอง การเก็บภาษีปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องจักรหรือปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในแง่มุมมองของค่าใช้จ่ายด้านการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจากนโยบายกำแพงภาษีสินค้านำเข้า (Import tariff)

ผู้วิจัยมีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

H₁: การดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดมีผลกระทบต่อ การส่งออกยางพาราและการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา

H₂: การเปิดเสรีทางการค้ามีผลกระทบต่อ การส่งออกยางพาราและการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา

H₃: ความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา มีผลกระทบต่อ การส่งออกยางพาราและการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา

กรอบการวิจัย

จากข้อโต้แย้งข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดกรอบการวิจัยดังภาพที่ 1 โดยตัวแปรอิสระที่สนใจคือ การดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพารา การเปิดเสรีทางการค้าอาเซียน และการทำข้อตกลงระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณการส่งออกยางพารารายเดือนและราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 นอกจากนี้ ยังมีตัวแปรควบคุมที่น่าจะมีผลกระทบต่อราคายางพารา เช่น ราคายางพาราในตลาดโลกหรือภัยธรรมชาติ

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- การดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพารา
- การเปิดเสรีทางการค้าอาเซียน
- การทำข้อตกลงระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพารา

ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

- ราคายางพาราในตลาดโลก
- ภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- ปริมาณการส่งออกยางพารารายเดือน
- ราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3

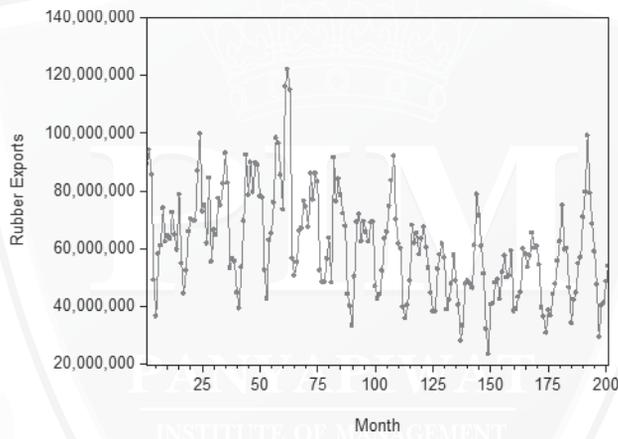
ข้อมูลและระเบียบวิธีวิจัย (Data and Methods)

ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ การส่งออกยางพารา (Exports) และการเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 (Rubber sheet)

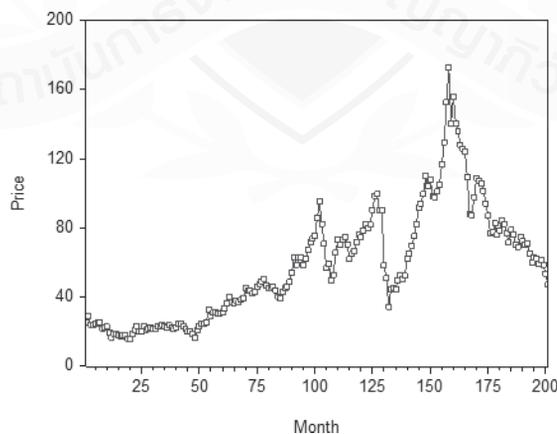
ในส่วนของคุณภาพการส่งออกยางพาราเป็นการส่งออกทั้งหมดของภาครัฐและภาคเอกชนเนื่องจากข้อมูลที่ได้มาไม่ได้มีการจำแนกว่าภาคเอกชนและภาครัฐส่งออกเท่าไร ผู้วิจัยใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออกยางพาราตั้งแต่เดือนมกราคม 2002 (พ.ศ. 2545) ถึงเดือนกันยายน

2014 (พ.ศ. 2557) เป็นตัวแทนการส่งออกยางพาราของไทย ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการยางแห่งประเทศไทย (2557) โดยเฉลี่ยประเทศไทยส่งออกยางพาราประมาณ 61,200,000 กิโลกรัม ในส่วนของราคายางพารา ผู้วิจัยใช้ข้อมูลราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 รายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม 2002 (พ.ศ. 2545) ถึงเดือนกันยายน 2014 (พ.ศ. 2557) จากการยางแห่งประเทศไทย (2557) หน่วยการวิเคราะห์ คือ การเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 ในแต่ละเดือน เหตุที่ผู้วิจัยใช้การเปลี่ยนแปลงของราคายางพาราเพราะโครงสร้าง

การเคลื่อนไหวของราคายางพารามีลักษณะเป็นแนวโน้มหรือในการวิเคราะห์ทางสถิติในข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) เรียกว่า คงที่หรือนิ่ง (Stationarity) ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์ต่อไปจะมีปัญหาทางสถิติที่เรียกว่า Autocorrelation ซึ่งหมายความว่าราคายางพาราในแต่ละหน่วยการวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กันอย่างมากซึ่งขัด (Violation) กับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สมการถดถอยที่ข้อมูลในแต่ละหน่วยการวิเคราะห์ต้องเป็นอิสระจากกัน ราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 58.03 บาทต่อกิโลกรัม

ภาพที่ 1 แนวโน้มการส่งออกยางพาราของไทย ปี ค.ศ. 1998-2014 (หน่วย: กิโลกรัม)
ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย (2557)

ภาพที่ 2 แนวโน้มราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 ของไทย ปี ค.ศ. 1998-2014 (หน่วย: บาทต่อกิโลกรัม)
ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย (2557)

ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาดยางพาราของรัฐบาลมีสองตัวแปร ได้แก่ 1) การแทรกแซงราคายางพาราในตลาดภายในประเทศ (Intervention) และ 2) การยกเว้นการจำกัดเก็บภาษีส่งออกยางพารา (Tax Exempt) ผู้วิจัยกำหนด (Operationalizing) ตัวแปรอิสระทั้งสองเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) เพื่อวัดตัวแปรอิสระดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดว่า

- หากคณะรัฐมนตรี**ไม่ได้**มีมติให้ดำเนินนโยบายแทรกแซงราคายางพาราและยกเว้นภาษีส่งออกยางพาราในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 0
  - หากคณะรัฐมนตรี**มี**มติให้ดำเนินนโยบายแทรกแซงราคายางพาราและยกเว้นภาษีส่งออกยางพาราในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 1
- ผู้วิจัยใช้ข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีจากเว็บไซต์สำนักนายกรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษาในการกำหนดตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศมีสองตัว ได้แก่ 1) การเปิดเสรีการค้าอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) และ 2) ความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพาราในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้วิจัยกำหนด (Operationalizing) ตัวแปรอิสระทั้งสองเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) เพื่อวัดตัวแปรอิสระดังกล่าว โดยมีข้อกำหนดว่า

- หากยัง**ไม่มี**การตกลงเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพาราในภูมิภาคในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 0
- หาก**มี**การตกลงเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศผู้ส่งออกยางพาราในภูมิภาคในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 1

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลมติคณะรัฐมนตรีในการกำหนดตัวแปรอิสระดังกล่าว

ตัวแปรควบคุม (Control Variables) ได้แก่ 1) ราคายางพาราของไทยในตลาดโลก (World Price: WR) และ 2) ภาวะอุทกภัย (Flood) ตัวแปรราคายางพาราของไทยมีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกในลักษณะที่หากราคายางพาราของไทยสูงขึ้น ประเทศผู้นำเข้าอาจจะหันไปเลือกนำเข้ายางพาราจากประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ภาวะอุทกภัยอาจจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกในลักษณะที่หากพื้นที่ที่เพาะปลูกยางพาราประสบภาวะน้ำท่วม ปริมาณการส่งออกก็มีแนวโน้มลดลงได้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลราคายางพาราชั้น 3 ของไทยในตลาดโลกตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1998 ถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 (Index Mundi, 2013) โดยผู้วิจัยใช้การเปลี่ยนแปลงของราคาเนื่องจากเหตุผลเดียวกับที่กำหนดให้ตัวแปรตามราคาเป็นการเปลี่ยนแปลงราคายางพารา (โปรดดูการอธิบายการกำหนดตัวแปรตามราคายางพารา ก่อนหน้านี้) ในขณะที่ ผู้วิจัยกำหนด (Operationalizing) ตัวแปรอิสระทั้งสองเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) เพื่อวัดตัวแปรอิสระดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดว่าหาก**ไม่มี**ภาวะน้ำท่วมในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 0 ในขณะที่ หาก**มี**ภาวะน้ำท่วมในเดือน k ให้เดือน k มีค่าเท่ากับ 1 สุดท้ายผู้วิจัยกำหนดตัวแปร lagged dependent variable เพื่อควบคุมอิทธิพลของการส่งออกและราคาในเดือนก่อน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยกำหนดตัวแปร lagged ในจำนวนจำกัด (ประมาณ 2-3 ตัว) เพราะหากบรรจุตัวแปร lagged เข้าไปมากๆ อาจจะทำให้ไปสุ่มปัญหาทางสถิติ multicollinearity ได้ ตารางที่ 1 แสดงสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรตาม อิสระ และควบคุม จะเห็นได้ชัดว่าค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของปริมาณการส่งออกมีช่องว่างที่ห่างมาก เช่นเดียวกับกับช่องว่างระหว่างราคายางพาราที่ต่ำที่สุดกับสูงที่สุด ตรงนี้น่าจะเป็นข้อสังเกตว่าราคายางพารามีความผันผวนมาก และรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องน่าจะให้ความสนใจในการกำหนดแนวทางบรรเทาความเดือดร้อนในยามที่ราคายางผันผวนมาก

ตารางที่ 1 สถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
Export ^{1, 2}	201	61,270,000	17,700,000	23,600,000	122,000,000
Rubbersheet ^{1, 3}	201	58.03	32.82	15.82	172.62
Intervention	201	0.30	0.46	0	1
Exempt	201	0.98	0.14	0	1
AFTA	201	0.64	0.48	0	1
INRO	201	0.32	0.47	0	1
Flood	201	0.06	0.25	0	1
wr ^{1, 4}	201	87.69	56.63	22.12	280.49

หมายเหตุ: 1. ผู้วิจัยใช้ราคายางพาราแผ่นดิบชั้น 3 ของไทย (Rubbersheet) กับราคาในตลาดโลก (wr) รายเดือนมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาเพราะจะมีความหมายในการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนามากกว่า 2. หน่วยเป็นกิโลกรัม 3. หน่วยเป็นบาทต่อกิโลกรัม 4. หน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม

บทความนี้ใช้สมการเชิงถดถอยพหุคูณแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจต่อการตัดสินใจของรัฐบาลในการแทรกแซงสินค้าการเกษตร การทดสอบความผิดพลาดในการกำหนดแบบจำลอง (Misspecification Test) เป็นสิ่งจำเป็นในการวิเคราะห์ด้วยสมการเชิงถดถอยพหุคูณแบบกำลังสองน้อยที่สุดที่ใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series) เพราะค่าสัมประสิทธิ์อาจมีความคลาดเคลื่อนในลักษณะโน้มเอียง (Bias) มากเกินไป (ธนพันธ์ ไล่ประกอบทรัพย์, 2556ก, 2556ข) บทความนี้บรรจุ 4 การทดสอบความผิดพลาด คือ 1) สถิติของเดอบินและวัตสัน (Durbin-Watson) (Durbin, 1950) 2) สถิติหลายตัวแปรลากรองช (Lagrange Multiplier Statistics: LM) (Breusch, 1978; Godfrey, 1978) 3) สถิติของแรมซี (Ramsey's RESET) (Ramsey, 1969) และ 4) ค่าสถิติ Variable Inflation Factor for the Independent Variables (VIF)

ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตัวแปร

ด้วยกัน ตัวแปรที่ 1 ตรวจสอบผลกระทบของตัวแปรนโยบายของรัฐต่อปริมาณการส่งออกยางพารา ตัวแปรที่ 2 ตรวจสอบผลกระทบของตัวแปรระหว่างประเทศต่อปริมาณการส่งออกยางพารา ในขณะที่ตัวแปรที่ 3 ตรวจสอบผลกระทบของตัวแปรนโยบายของรัฐต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของยางพารา ส่วนตัวแปรที่ 4 ตรวจสอบผลกระทบของตัวแปรระหว่างประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของยางพารา ตัวแปรทั้งหมดรวมเอาตัวแปรควบคุมเพื่อตรวจสอบผลกระทบของปัจจัยตลาดโลกและภัยธรรมชาติ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ของแบบจำลองค่าสถิติ ตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการสามารถร่วมกันอธิบายความแปรผันของปริมาณการส่งออกยางพาราและราคาของยางพาราได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ตัวแปรจำลองยังไม่ประสบปัญหาเชิงสถิติอื่นๆ เนื่องจากค่าสถิติเพื่อตรวจสอบความผิดพลาดจากการกำหนดแบบจำลองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าการแทรกแซงตลาด
ยางพาราด้วยการประกันราคามีผลกระทบเชิงบวกต่อ
ปริมาณการส่งออกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p < 0.01$) การตัดสินใจดำเนินนโยบายแทรกแซงตลาด
ยางพารานำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการส่งออกยางพารา
ประมาณ 4,175,068 กิโลกรัม ในขณะที่นโยบาย

การแทรกแซงตลาดยางพาราไม่มีผลกระทบอย่างมี
นัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของยางพาราภายใน
ประเทศ (โปรดดูตัวแบบที่ 3 ในตารางที่ 2) การยกเว้น
การจัดเก็บภาษีไม่มีอิทธิพลต่อการส่งออกและราคา
(โปรดดูตัวแบบที่ 1 และ 3)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษา

ตัวแปรอิสระ	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4
Intervention	4175068 (1958217) ^{***}		0.25 (0.34)	
Exempt	-6277329 (6329834)		-0.56 (1.13)	
AFTA		-9298970 (2037322) ^{***}		-0.06 (0.32)
INRO		-3103029 (1814987) [*]		0.29 (0.34)
WR	-7620.04 (89607.16)	-41390.49 (86886.7)	0.67 (0.02) ^{***}	0.68 (0.02) ^{***}
Flood	3231139 (3508149)	8216355 (3424652) ^{**}	-0.33 (0.64)	-0.30 (0.63)
Export _(m-1)	0.78 (0.07) ^{***}	0.73 (0.07) ^{***}		
Export _(m-2)	-0.04 (0.09)	-0.05 (0.08)		
Export _(m-3)	-0.13 (0.07)	-0.19 (0.07) ^{***}		
rbs _(m-1)			-0.01 (0.02)	-0.01 (0.02)
rbs _(m-2)			-0.03 (0.02)	-0.02 (0.02)
ค่าคงที่ (Constant)	20840000 (6917431) ^{***}	38000000 (4886410) ^{***}	0.48 (1.15)	-0.05 (0.30)
จำนวน (N)	198	198	198	198
S.E. of Regression ¹	12000000	11000000	2.12	2.12
Adjusted R ²	0.55	0.58	0.89	0.89
F-Statistics	35.99 ^{***}	40.56 ^{***}	289.69 ^{***}	289.46 ^{***}
Durbin-Watson	1.93	1.96	1.98	1.98
LM (X ² (1))	2.18	0.08	0.02	0.01
RESET	2.08	2.58 [*]	2.14 [*]	2.11
VIF	1.82	1.89	1.08	1.07

หมายเหตุ: * $p < .10$, ** $p < .05$, *** $p < .01$ ตัวเลขในวงเล็บคือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
VIF มาจาก variance inflation for independent factors โดยสรุป ถ้าค่า VIF ต่ำกว่า 10 มีความเป็นไปได้สูง
ที่แบบจำลองนั้นจะไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากเกินไป (Multicollinearity) 1.
S.E. ย่อมาจาก Standard Error

ในขณะที่การเปิดเสรีการค้าอาเซียนมีผลกระทบเชิงลบต่อปริมาณการส่งออกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) การเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนนำไปสู่การลดลงของการส่งออกยางพาราประมาณ 9,298,970 กิโลกรัม การเปิดเสรีการค้าอาเซียนไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของยางพาราภายในประเทศ (โปรดดูตัวแบบที่ 4) ส่วนการร่วมมือระหว่างประเทศผู้ผลิตยางพาราในภูมิภาค (INRO) ไม่มีอิทธิพลต่อการส่งออกและราคาของยางพารา (โปรดดูตัวแบบที่ 2 และ 4) การเปลี่ยนแปลงของราคาของยางพาราภายในประเทศ (โปรดดูตัวแบบที่ 3 และ 4 ในตารางที่ 2) สะท้อนให้เห็นว่า กลไกตลาดโลกมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของยางพาราของตลาดภายในประเทศ ผลการวิเคราะห์ของตัวแปร lagged dependent variable สะท้อนให้เห็นว่า การส่งออกยางพาราของไทยในระยะสั้นเป็นไปในทิศทางบวกเนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $\text{export}_{(m-1)}$ มีเครื่องหมายเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม การส่งออกยางพาราของไทยในระยะยาวเป็นไปในทิศทางที่ลดลงเนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $\text{export}_{(m-3)}$ เป็นลบและมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปและข้อเสนอนะ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระการดำเนินนโยบายแทรกแซงของรัฐบาลและการยกเว้นการจัดเก็บภาษีไม่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของราคาของยางพารา ในขณะที่ตัวแปรความร่วมมือระหว่างประเทศมีผลกระทบเชิงลบต่อการส่งออกแต่ไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของราคาของยางพารา จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอนะอยู่สองข้อดังนี้

ประการแรก การดำเนินนโยบายการแทรกแซงตลาดยางพาราของรัฐบาลด้วยการพยุงราคาอย่างไม่เป็นไปตามที่รัฐบาลมุ่งหมายเอาไว้ ซึ่งก็คือ การช่วยเหลือเกษตรกรแต่กลับได้ผลในการกระตุ้นการส่งออกยางพารา

อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ทางสถิติอีกครั้ง โดยการนำเอาตัวแปรอิสระนโยบายการแทรกแซงของรัฐบาลกับตัวแปรความร่วมมือระหว่างประเทศมารวมกันเพื่อดูความแข็งแกร่งของตัวแปร intervention ปรากฏว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวกลับไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การดำเนินนโยบายแทรกแซงอาจไม่มีประสิทธิผลเสมอไป ดังนั้นรัฐบาลควรกำหนดนโยบายอื่นๆ ที่เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถพัฒนาการเพาะปลูกยางพาราให้มีประสิทธิภาพและมีผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาด เช่น การลงทุนด้านปัจจัยการผลิต การลงทุนด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาวิธีการเพาะปลูกมากกว่าการแทรกแซงในระยะสั้น

ประการที่สอง การเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนมีผลกระทบเชิงลบต่อการส่งออกยางพาราซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปิดเสรีทางการค้าเข้ามาสู่การแข่งขันในตลาดการส่งออกที่รุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะตลาดสินค้าเกษตรในปัจจุบันมีประเทศผู้ผลิตสินค้าเกษตรใหม่เพิ่มขึ้น เช่น ประเทศในภูมิภาคอินโดจีน ซึ่งทำให้สัดส่วนในการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยลดลงเพราะประเทศผู้นำเข้ามีทางเลือกมากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรมีมาตรการที่รองรับการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น มาตรการของภาครัฐไม่ควรเป็นมาตรการที่กีดกันทางการค้าเพราะประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก แต่่น่าจะเป็นมาตรการแสวงหาตลาดใหม่ๆ การเพิ่มคุณภาพของยางพาราให้เหมาะสมกับตลาดประเภทต่างๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้นำเข้าว่ายางพาราจากประเทศไทยเป็นไปตามความต้องการของตน

ดังนั้น การแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรของภาครัฐด้วยการแทรกแซงราคาและช่วยเหลือทางภาษีไม่สามารถช่วยเกษตรกรได้ การพยุงราคาของยางพาราระยะสั้นไม่สามารถช่วยเกษตรกรในระยะยาวได้ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายลักษณะอื่นที่เป็นประโยชน์กับเกษตรกรมากกว่า เช่น การส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตภาพ (Productivity) และการลดต้นทุนการผลิต การวิจัยในอนาคต

จึงควรจะเน้นการวิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินโครงการที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตต่อการเปลี่ยนแปลงของราคา นอกจากนี้ รัฐบาลควรกำหนดมาตรการที่รองรับผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าอาเซียนต่อการส่งออกสินค้าเกษตรเนื่องจากประเทศในอาเซียน

ต่างเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ดังนั้นจึงเกิดการแข่งขันระหว่างประเทศในอาเซียนซึ่งทำให้ราคาสินค้าตกลง การสร้างความร่วมมือ และความจริงจังในการร่วมมือและส่งเสริมการพัฒนาผลผลิตให้มีมูลค่าสูงขึ้น (สวย หลักเมือง, 2558)

บรรณานุกรม

- การยางแห่งประเทศไทย. (2557). *การเคลื่อนไหวราคายางประเภทต่างๆ*. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.rubber.co.th/rubber2012/menu5.php>
- ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์. (2556ก). *ผลกระทบของโครงการอุดหนุนสินค้าเกษตรระยะสั้นต่อการส่งออกและการผลิตข้าวไทย*. รายงานวิจัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์. (2556ข). *ระบบการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ กับนโยบายอุดหนุนสินค้าเกษตรของไทย*. *วารสารบัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 2(1), 81-98.
- นลินี ประทุม. (2550). *การวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวการพยากรณ์มูลค่าส่งออกมันสำปะหลังของไทย*. ปัญหาพิเศษ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปวีณา พันธกล้า. (2551). *การศึกษาการส่งผ่านราคามันสำปะหลังของไทยก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า ASEAN-China*. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญธิดา ศรีเขียวใส. (2554). *การวิเคราะห์ความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของราคาปัจจุบันยางพาราของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สวย หลักเมือง. (2558). *แนวทางการจัดการปัญหาวิธีการตลาดของกลุ่มเกษตรกรข้าวสังข์หยด*. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7(3), 37-50.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). *นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับยางพารา*. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2557, จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-2.jsp?key_word=%C2%D2%A7%BE%D2%C3%D2&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=&doc_id1=&doc_id2=&owner_dep=&Input=+%A4%E9%B9%CB%D2+
- Sang, W. (2555). *การวิเคราะห์ความผันผวนของผลตอบแทนของราคายางพารา*. เศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Anderson, K. & Martin, W. (2009). *Distortions to agricultural incentives in Asia*. Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank.
- Bates, R. H. (1997). *Open-economy political economy of the world coffee Trade*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Binswanger, H. P. & Deininger, K. (1997). Explaining agricultural and agrarian policies in developing countries. *Journal of Economic Literature*, 35(4), 1958-2005.

- Breusch, T. S. (1978). Testing for autocorrelation in dynamic linear models. *Australian Economic Papers*, 17(31), 334-355.
- Durbin, J. & Watson, G. S. (1950). Testing for serial correlation in least square regression: II. *Biometrika*, 38(1/2), 159-177.
- Godfrey, L. G. (1978). Testing against general autoregressive and moving average error models when the regressors include lagged dependent variables. *Econometrica*, 46, 1293-1301.
- Index Mundi. (2013). *Rubber monthly price – US cents per pound*. Retrieved October 15, 2014, from <http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rubber&months=360>
- Kasara, K. (2007). Tax me if you can: Ethnic geography, democracy, and the taxation of agriculture in Africa. *American Political Science Review*, 101(1), 159-172.
- Krueger, A. O. (1991). *The political economy of agricultural pricing policy: The synthesis*. Baltimore, MD: The World Bank and The Johns Hopkins University Press.
- Krueger, A. O. (1992). *The political economy of agricultural pricing policy: The synthesis*. Baltimore, MD: The World Bank and The Johns Hopkins University Press.
- Laiprakobsup, T. (2014). "Populism and agricultural trade in developing countries: A case study of Thailand's rice pledging scheme." *International Review of Public Administration*, 19(4), 380-394.
- Ramsey, J. B. (1969). Tests for specification errors in classical linear least squares regression analysis. *Journal of the Royal Statistical Society: Series A (General)*, 132(4), 598-611.
- Varshney, A. (1995). *Democracy, development, and the countryside: Urban-rural struggles in India*. New York: Cambridge University Press.

Translated Thai References

- Laiprakobsup, T. (2013A). *Impact of short-term agricultural subsidy program on rice exports and production*. Research report, Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration. [in Thai]
- Laiprakobsup, T. (2013B). Political system, economic development, and Thai agricultural subsidy policy. *Journal of Graduate Study in Humanities and Social Sciences Khonkean University*, 2(1), 81-98. [in Thai]
- Lakmuang, S. (2015). Means for solving market problems of Sangyod brown rice farmers' groups. *Panyapiwat Journal*, 7(3), 37-50. [in Thai]
- Pankra, P. (2008). *A study of transfer of Thai cassava price before and after ASEAN-China free trade area*. Master Thesis, Kasetsart University. [in Thai]
- Prathum, N. (2007). *An analysis of prediction of movement of Thai cassava-export values*. Special problem, Faculty of Economics, Chiangmai University. [in Thai]

- Rubber Authority of Thailand. (2014). *Price movement of several rubber types*. Retrieved October 8, 2014, from <http://www.rubber.co.th/rubber2012/menu5.php> [in Thai]
- Sang, W. (2012). *An analysis of fluctuation of returns of rubber price*. Doctoral Dissertation, Chiangmai University. [in Thai]
- Secretariat of the Cabinet. (2014). *Government's rubber policy*. Retrieved October 8, 2014, from http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-2.jsp?key_word=%C2%D2%A7%BE%D2%C3%D2&meet_date_dd=&meet_date_mm=&meet_date_yyyy=&meet_date_dd2=&meet_date_mm2=&meet_date_yyyy2=&doc_id1=&doc_id2=&owner_dep=&Input=+%A4%E9%B9%CB%D2+ [in Thai]
- Srikaewsai, P. (2011). *An analysis of a fluctuation of returns of current rubber price in Southeast Asian countries*. Master Thesis, Chiangmai University. [in Thai]

Name and Surname: Thanapan Laiprakobsup
Highest Education: Ph.D. (Political Science), University of Houston
University or Agency: Faculty of Political Science,
Chulalongkorn University
Field of Expertise: Comparative Politics, Comparative Public Policy
Address: Faculty of Political Science, Chulalongkorn University,
Henri Dunant Rd., Wang-Mai, Pathumwan, Bangkok 10330

Name and Surname: Atcharaporn Nunthavieng
Highest Education: Master of Public Administration,
National Institute of Development Administration
University or Agency: Graduate School of Public Administration,
National Institute of Development Administration
Field of Expertise: Public Finance
Address: Graduate School of Public Administration, National Institute
of Development Administration, Seri-Thai Rd., Khlong-chan, Bangkok,
Bangkok 10240